

CROATIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)
Lundi 8 mai 2000 (matin)
Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

3 hours / 3 heures / 3 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage. Include in your commentary answers to all the questions set.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage. Votre commentaire doit traiter toutes les questions posées.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos. Debe incluir en su comentario respuestas a todas las preguntas de orientación.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ODJELJAK A.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1 (a)

KAKVA JE KORIST OD TELEVIZIJE

Zacijelo ste se mnogo puta upitali, kakva je korist od televizije. Jest da je ona "prozor u svijet", ali nisam mislio na to; mislio sam na one silne druge, sporedne i posredne koristi, koje se znaju zbiti zbog čudne podudarnosti različitih okolnosti.

5 Kad sam bio gimnazijalac, televizija je osobito često emitirala ekranizacije književnih klasika, pa se tako na elegantan način moglo zaobići dosadno čitanje lektire. I dok je profesor diktirao lektiru, Ćuran, moj prijatelj iz zadnje klupe, zadovoljno je mrmljao: "Ovo sam gledao na televiziji... i ovo sam gledao...".

10 Jedne je godine od osamnaest naslova obligatne lektire morao pročitati samo Smrt Smail-age Ćengića, sve ostalo su davali na televiziji. Nekoj Žuži iz IV. b kazali su kako se te večeri na televiziji daje film iz područja obvezatne lektire, ali kako je došlo do promjene programa u njenoj se bilježnici, iza Zločina

15 i kazne i Posljednjih Stipančića, našao i naslov Destry ponovno jaši. Ova metodologija "čitanja" lektire skrivila je i sljedeću rečenicu u dačkoj bilježnici: "kada je za njenu vezu s Vronskim saznao Karenjin, Greta Garbo se bacila pod jureći vlak." Nedavno mi je moj prijatelj cinik rekao kako je zamalo imao veliku korist

20 od televizije, jer se skoro riješio punice koja je mokrom krpom pokušala dovesti u red uključen televizor. Među primjere posredne televizijske koristi ide i živopisna sudbina neke Grete iz moje ulice, koja se riješila usidjelištva, udavši se za televizijskog inkasatora. Jasno, nepregledne su koristi televizije, ali već

25 vas čujem kako pitate: a kakve su štete? Odlučno tvrdim da štetnost televizije ne postoji. Dobro, program zna biti i dosadan, i iritantan, i glup, i neodgojan... Kako izbjeći štetu? Veoma jednostavno! Na svakom TV-prijemniku, obično na prednjem panelu,

nalazi se dugme na kojem piše OFF/ON. Kad vam se program učini
30 štetnim po zdravlje, živce i duhovni integritet, laganim pokretom
kažiprsta pritisnete to dugme i bacite svoj prijemnik "u ler". Tu
tehnički jednostavnu operaciju, vjerujte, mnogi vlasnici prijem-
nika još uvijek nisu naučili.

Goran Tribuson, "Rani dani",
Zagreb 1998.

U koju vrst "uporabnih" književnih oblika spada tekst?
Kakav je piščev stav prema fenomenu televizije?

Razmotrite učinak izvještajnog stila u ulomku.

U čemu se sastoji piščev humor?

1 (b)

MRTVE OČI

Mrtve oči u vodi, mutno sjećanje.
Ne zovi rukom ispruženom tihu pticu
da stane. Taman strah, kao krilo večeri.
Trudni koraci vjetra u zlatu žita. Misliš:
5 baš nitko ne melje, tuga, prazni, sjetni mlinovi.
Žuto čelo utopljene djevojke. Tko kaže,
da voli mjesečinu? Mir zvijezda, blaga jeza.
Vičeš, a nisi sam. Očaj ide kasnom vodom,
koja miruje, šuti, žali, trune. Shvati:
10 sasvim su mi prazne očne šupljine, samo
kosti bridi mulj (ja sam voljela).
Zašto diraš zamišljeno veslom moju
košulju? Nisi sam, za tobom djetelina tuguje.
Pod mostom crna tjeskoba mraka, mrtve oči.

Ivo Kozarčanin, "Mrtve oči",
Zagreb 1938.

Kojim se slikama pjesnik služi da bi izrazio tragični događaj?

Ustanovite metrički uzorak stihova i razmotrite njegov učinak.

Što u pjesmi pripada "subjektivnom" a što "objektivnom" izrazu?

Kakve dojmove u Vama pobuđuje pjesma?

ODJELJAK B.

Napišite sastavak potaknut jednom od navedenih teza. Svoj ćete odgovor temeljiti na bar dvama djelima iz Odjeljka 3, kojima ste se bavili. Dopušteno je obzirati se i na druga djela, ali ona ne bi smjela predstavljati glavno polazište Vašem odgovoru.

2. Razmotrite ulogu bilo nostalgije za prošlošću bilo snova o budućnosti u djelima kojima ste se bavili.
 3. Usporedite funkciju negativnih ("zlih") likova u djelima kojima ste se bavili. Koliko je važna njihova nazočnost i kako ta nazočnost pridonosi razvoju sadržaja, ili izražavanju piščeve ideje.
 4. Ispitajte ulogu kakva sukoba u djelima kojima ste se bavili.
 5. Neki pisci sebe drže "učiteljima", a svoja djela "lekcijama". Na koji je način djela kojima ste se bavili moguće držati "lekcijama"?
 6. Usporedite prikaz fabularnog sklopa i atmosfere bar u dvama od djela kojima ste se bavili.
-

